

Bijdrage ChristenUnie tijdens de 1^e termijn van de Algemene Beschoouwingen behorende bij de behandeling van de Programmabegroting 2020-2023

‘Keuzes maken voor toekomstige generaties’

Voorzitter,

Traditiegetrouw zijn we als ChristenUnie-fractie dit politieke seizoen gestart met twee fractiedagen. Los van de hectiek van onze raadsagenda nemen we dan tijd voor bezinning. Waar staan we voor? Wat drijft ons? Wat we willen bereiken voor Ede?

Een term die deze dagen opvallend vaak terug kwam, is ‘kwetsbaarheid’. Kwetsbaarheid kan verbinden. We kunnen elkaar in de samenleving, maar ook in de gemeenteraad, voor de gek houden met succesverhalen. Maar de realiteit is dat we zoekende zijn naar wat goed is, dat we leven in een samenleving die op allerlei fronten kwetsbaar is. Voor een paar van die kwetsbare punten vraag ik tijdens deze algemene beschoouwingen namens de ChristenUnie aandacht.

Voorzitter, de begroting die we vandaag bespreken is een goede vertaling van wat in de raadszaal besproken is rond de Perspectiefnota. De ChristenUnie is bijvoorbeeld blij dat er - eindelijk - een concreet bedrag genoemd wordt voor de voedselbank nadat we hier afgelopen voorjaar en zomer meerdere keren om gevraagd hebben. Het is goed om te lezen dat meer mensen in het kader van de participatiewet een baan hebben bij de gemeente Ede. Maar we hebben ook vraagtekens: over het leefbaarheidsbudget wat onder druk staat, bijvoorbeeld.

We kiezen er voor om niet alle punten weer langs te gaan, maar leggen de focus vandaag op 3 punten van kwetsbaarheid, gelinkt aan onze speerpunten. We gaan voor een samenleving waar iedereen meetelt, met toekomst voor onze kinderen en gericht op een duurzame levensstijl.

Een samenleving waar iedereen meetelt

Een samenleving waar iedereen meetelt is ons uitgangspunt. Vaak kunnen mensen prima voor zichzelf zorgen, in andere situaties is daar wat ondersteuning bij nodig. En soms is dat een enorme uitdaging omdat men niet eens beschikt over primaire levensbehoeften. We denken daarbij aan dak- en thuislozen.

Het aantal dak- en thuislozen stijgt nog steeds. In 10 jaar tijd is het aantal dak- en thuislozen verdubbeld. Landelijk is dit al een aantal maanden in het nieuws. Wachtlijden voor onderdak en hulpverlening zijn gestegen en opvangvoorzieningen zitten vol. Beschermd Wonen wordt afgebouwd, de plaatsen in ggz-instellingen en verslavingszorg zijn gekrompen. Omdat er tegelijkertijd te weinig woonruimte beschikbaar is, groeit het aantal daklozen. Ook in Ede is dit het geval. De cijfers laten het zien, de werkers in het veld bevestigen dat beeld. Het aantal dak- en thuislozen dat gebruik maakt van de opvang was in 2016 153, in 2018 inmiddels 202 personen.

De oplossing ligt in wonen, wonen, wonen. Allereerst zorgen dat mensen niet dakloos raken, huisuitzettingen voorkomen bijvoorbeeld. Mochten mensen toch dakloos raken, dan is Housing First een voorbeeld van een goede insteek. Huisvesting als basisvoorwaarde om het leven weer op de rit te krijgen. Maar blijkbaar is de capaciteit niet voldoende.

De vraag van de ChristenUnie is: Wat voor samenleving willen we zijn? Vinden we het acceptabel dat inwoners op straat of in het bos wonen? Of zijn we bereid om out-of-the-box te denken en te zoeken naar alternatieve mogelijkheden voor huisvesting?

Voor Skaeve Huse was eerder geen draagvlak in de Edese gemeenteraad. Is dat er wel voor tijdelijke woonruimte in bijvoorbeeld leegstaand, gemeentelijk of privaat vastgoed? Er moet toch een creatieve oplossing mogelijk zijn? Verschillende steden zijn met de winter voor de deur gestart met nachtopvang. Er wordt dan geen hulpverlening geboden, maar daklozen hoeven in ieder geval niet de nachten buiten door te brengen. In andere gemeenten zijn tijdelijke containerwoningen of Tiny Houses geplaatst. In Ede zou dat een goede korte-termijn-oplossing zijn voor de 10 tot 20 buitenslapers die bekend zijn bij de hulpverlening.

De maatschappelijke opvang is een noodzakelijk kwaad. Beter is mensen te helpen hun leven op de rit te krijgen met huisvesting en van daar uit hulpverlening. Beter, menswaardiger en uiteindelijk goedkoper.

Het Rijk zal over de brug moeten komen met extra middelen om tot een structurele oplossing te komen, maar wat doen wij in tussentijd? Wachten we af en laten we inwoners met de winter op komst buiten staan? Wij kiezen ervoor snel en creatief te gaan nadenken. Voorstel van de ChristenUnie is om met mensen zoals Pastor Max, de medewerkers van Ontmoeten & Verbinden en het Leger des Heils om tafel te gaan zitten en te luisteren naar wat nodig is. Zij weten dat!

**ChristenUnie Ede kiest
voor een sameleving
waar iedereen meetelt**

Een samenleving met toekomst voor onze kinderen

De ChristenUnie kiest voor een Ede waar kinderen veilig en gezond op kunnen groeien, maar ook als plaats waar je blijft om te werken en te wonen. De generatie jongeren staat onder druk door studieschulden, korte en tijdelijke contracten en een moeilijk toegankelijke woningmarkt.

Een veelgehoorde kreet in onze gemeenteraad is 'bouwen, bouwen, bouwen'. En inderdaad, bouwen is nodig om voldoende woonruimte te realiseren. Maar wat en voor wie willen we bouwen in Ede? Doen we dat vooral voor mensen die de dure randstad willen ontvluchten? Moet Ede perse groter worden? Of kiezen we voor grotere sturing op woningtypes die echt nodig zijn voor het Ede van de toekomst? Woningtypes die in financieel opzicht minder aantrekkelijk zijn voor projectontwikkelaars?

De ChristenUnie denkt dan in het bijzonder aan sociale huur en koop, gericht op specifieke doelgroepen. Al jaren daalt het percentage sociale huurwoningen. Het huidige percentage is gedaald tot onder de 20% terwijl we hebben afgesproken dat 22% een harde ondergrens is. Als fractie hebben we daar bij meerdere projecten aandacht voor gevraagd. Afgelopen voorjaar bespraken we in de gemeenteraad de beleidsnotitie betaalbare huur en koop. Een voorstel om bij gebiedsontwikkeling met tenminste 10 woningen hogere minimumpercentages voor goedkope/betaalbare woningen te hanteren, ook in de dorpen, heeft het niet gehaald. Ondertussen blijft Ede qua sociale woningbouw achter vergeleken met andere gemeentes van onze omvang. Er is in Ede een woonprobleem, hoe creatief we ook kijken naar cijfers over actieve zoektijd. De praktijk is dat onder andere jongeren en gezinnen wachten, wachten, wachten op passende woonruimte. De prijzen op de particuliere huurmarkt zijn torenhoog.

Willen we jongeren een toekomst bieden in Ede moeten we keuzes maken. We kijken dan ook uit naar de uitkomsten van het onderzoek naar een gemeentelijk woningbedrijf. Ons amendement daartoe roept het college op uiterlijk in het 1^e kwartaal van 2020 hier met de raad op terug te komen. We vragen de wethouder met ons te delen wat de voortgang hierin is.

Een samenleving gericht op een duurzame levensstijl

De ChristenUnie wil zich inzetten voor een duurzame levensstijl. Onze aarde en omgeving is kwetsbaar. Dat toont het stikstofdossier wel. Natuur die slachtoffer is van een teveel aan stikstof, boeren die door voorgestelde maatregelen opeens hun levenswerk en gezinsinkomen in duigen zien vallen. Nederlanders die veel sympathie voor de boeren hebben, maar geen kilometer zachter willen gaan rijden. Onze wereld is kwetsbaar, net zoals onze samenleving.

Al eerder is duidelijk geworden dat in Ede sprake is van vertraging met betrekking tot de duurzaamheidsdoelstellingen. Doelstellingen bijstellen, past niet bij de ambitie van de ChristenUnie. De klimaatverandering vraagt ons extra stappen zetten in plaats van doelen naar beneden bij te stellen.

Een paar zaken vallen in dit kader op in de Programmabegroting. Om te komen tot een klimaat robuust Ede is geld beschikbaar gesteld voor een aanjaagteam klimaatadaptatie. Dit team zou een strategische aanpak uit moeten werken en een impuls geven aan lopende initiatieven. “Maar”, staat in de Programmabegroting, “het beschikbaar maken van capaciteit in de organisatie is minder snel gegaan dan voorzien”. Waarom is hierin getemporeerd in plaats van tempo gemaakt?

Duurzame inkoop is bij uitstek een onderdeel wat we als gemeente zelf in de hand hebben. Maar ook hier lezen we: “momenteel wordt vanuit inkoop bijgehouden bij welke aanbestedingen rekening is gehouden met duurzaamheid en bij diverse projecten wordt een evaluatie uitgevoerd. Voor verdere verdieping ontbreekt de ambtelijke capaciteit”. Bij ons komt dan de vraag op: Willen we duurzaam inkopen? Ja! Regel dan ook de ambtelijke capaciteit goed.

Steeds meer inwoners dragen hun steentje bij aan duurzaamheidsdoelstellingen. Met het afval scheiden gaat het gelukkig steeds beter. Het percentage hernieuwbare energie stijgt, maar onze streefwaarde van 20% in 2020 halen we niet.

Hoe gaat het college zelf aan de slag én hoe gaan we inwoners stimuleren om mee te doen? We gaan richting de helft van deze bestuursperiode, tijd om de balans op te maken.

Deze week lasen we een bericht van Ede marketing over een experiment voor 100 mensen die 40 dagen lang enkel regionale producten gaan kopen. Dit initiatief juicht de ChristenUnie van harte toe. Korte ketens passen in de duurzame samenleving die we voor ogen hebben. Wil het college -in het verlengde van deze actie- een actieve rol op zich nemen om boeren en ondernemers te matchen met als doel om te komen tot een fysieke winkel in hartje Ede waar enkel streekproducten verkocht worden? Want eerlijk is eerlijk, het moet consumenten soms gemakkelijk gemaakt worden om daadwerkelijk regionale producten te gaan kopen.

ChristenUnie Ede kiest
voor een duurzame
levensstijl

Afsluiting

Voorzitter, ik rond af. Ik begon deze bijdrage namens de ChristenUnie met het thema 'kwetsbaarheid'. Om de thema's die de ChristenUnie geschetst heeft goed aan te pakken, is nodig dat we ons kwetsbaar opstellen. Onder ogen zien waar de problemen liggen. Zoeken naar wat goed is. En dat vraagt dat we buiten de geijkte paden durven te kijken. Keuzes maken is nodig. Op die manier kunnen we ons samen sterk maken voor toekomstige generaties van Ede.

Voorzitter, wij weten ons als fractie in ons werk afhankelijk van de zegen van God. Die zegen en wijsheid wensen wij het college toe bij haar werk voor onze gemeente!

Dank u wel,

Cora Otter,
Fractievoorzitter ChristenUnie Ede

Bovenstaande tekst is uitgesproken tijdens de Politieke Dag Ede op donderdag 31 oktober 2019. De gesproken tekst geldt.